

Sikkelcelziekte & transfusie

Marije Diender
Kinderhematoloog
23-11-2023

Amalia kinderziekenhuis
Radboudumc

**Disclosure belangen spreker
onderwijsbijeenkomst Transfusiegeneeskunde ZO van 23 november 2023**

Naam: Marije Diender

Geen (potentiële) belangenverstremgeling

Bedrijfsnamen

- Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties¹
- Sponsoring of onderzoeksgeld²
- Honorarium of andere (financiële) vergoeding³
- Aandeelhouder⁴
- Andere relatie, namelijk ...⁵

Inhoudsopgave

- Achtergrond
- Diagnostiek
- Behandeling
- Transfusie-indicaties
- Casus 1
- Casus 2
- Casus 3

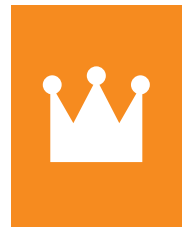
Sikkelcelziekte

- Hemoglobinopathie
- Kwalitatieve afwijking bèta ketens
- Wereldwijd meest voorkomende Hb-pathie
- Puntmutatie in het gen op chromosoom 11 dat codeert voor de β -keten
- 6e aminozuur β -keten: glutamine wordt valine
- Het gevormde hemoglobine is HbS
- Overerving: autosomaal recessief
- Heterozygoten zijn asymptomatische dra(a)g(st)ers (HbAS)
- Homozygoten zijn aangedaan = patiënt (HbSS)

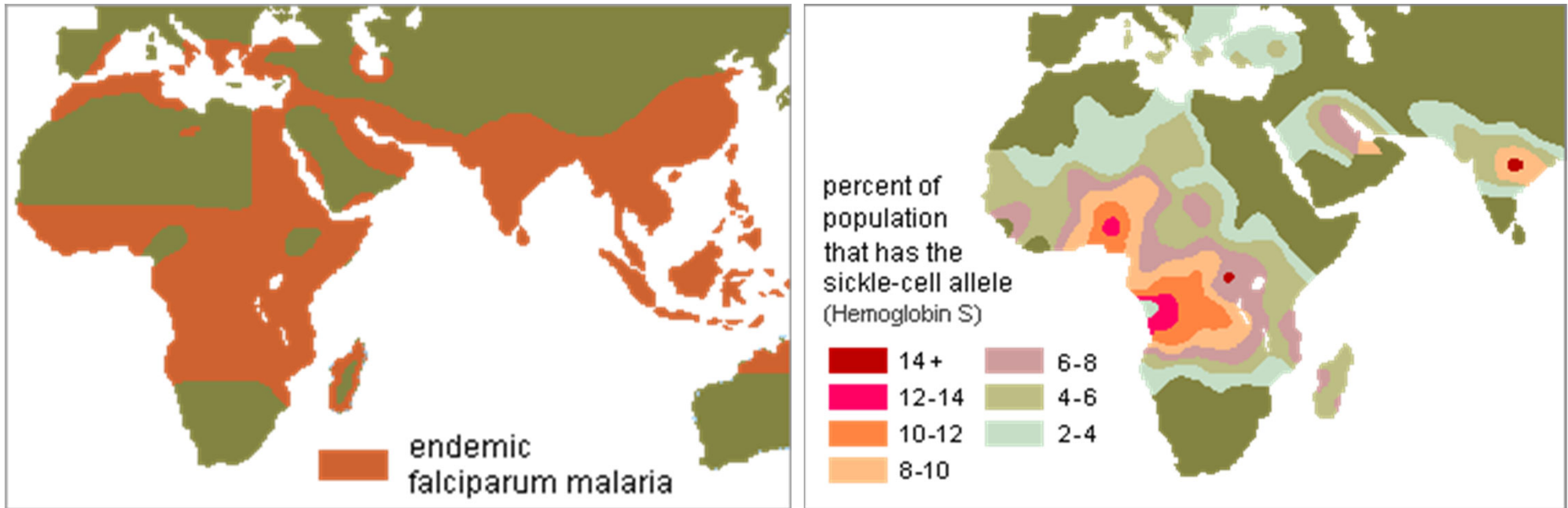

Epidemiologie

- Wereldwijd: 350.000 per jaar
- 90% van SCD – 3 landen: Nigeria, India, Congo
- Incidentie 1500 hemoglobinopathie patiënten in NL
- 180.000 dragers hemoglobinopathie
- 2007 hielprikscreening:
 - 60 baby's SCD per jaar
- Overleving HbSS:
 - ✓ >90% kinderen bereikt volwassenheid
 - ♀ 48 jaar
 - ♂ 45 jaar
- Mortaliteit door orgaancomplicaties

Malaria en sikkelcelziekte

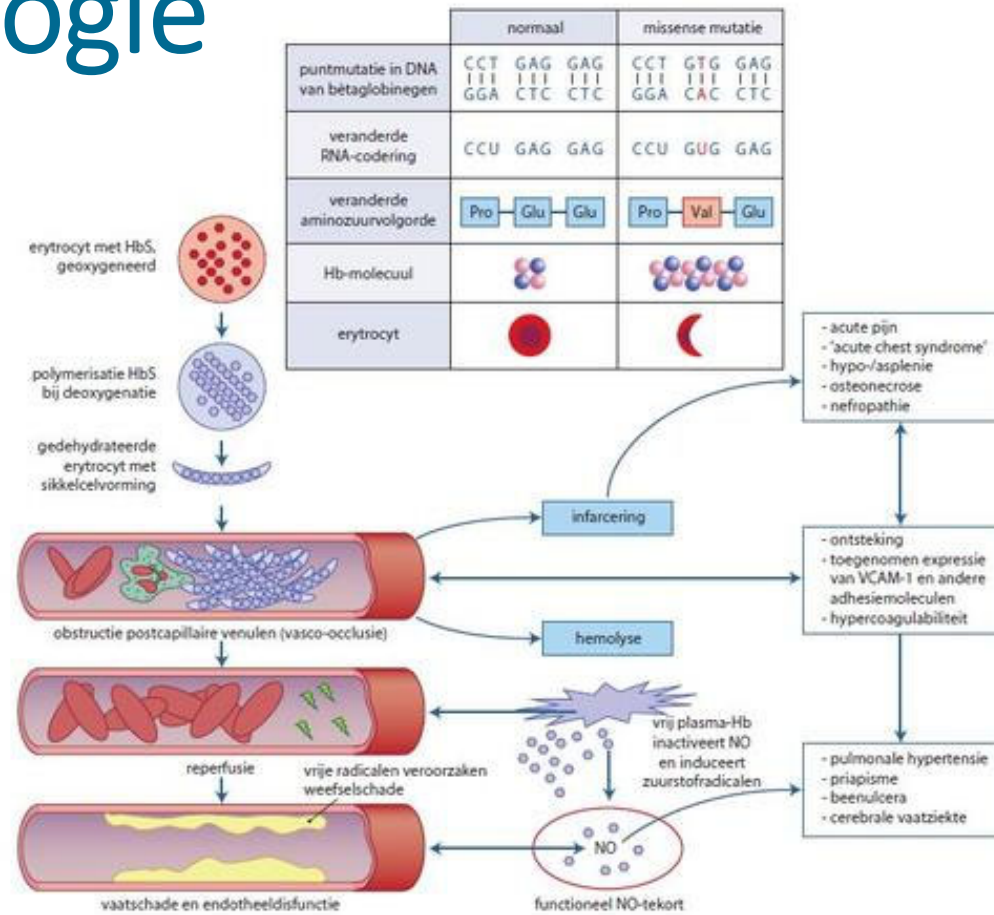

Hemoglobinopathie Nijmegen/ MUMC+

- Totaal 104 patienten
- Sikkelcelziekte : 58/10 kinderen
- Transfusion Dependent Thalassemia : 14/3 kinderen
- Non Transfusion Dependent Thalassemie : 16/3 kinderen
- Nijmegen/MUMC+: 3e centrum Nederland

Pathofysiologie

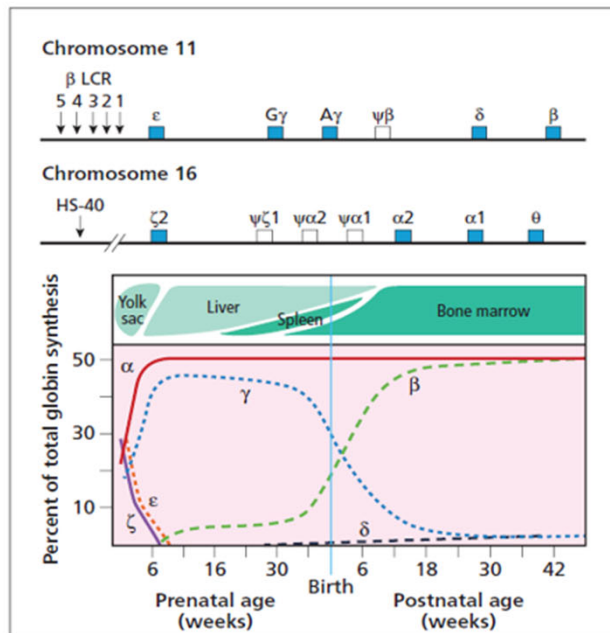

Symptomatologie

1. Chronische hemolyse
 2. Vaso-occlusieve crisen
-
- Acute complicaties
 - Chronisch orgaanschade

Diagnostiek

Hemoglobinevarianten:

- HbA (normaal) = $\alpha\alpha$, $\beta\beta$
- HbF (foetaal) = $\alpha\alpha$, $\gamma\gamma$
- HbA2 (variant) = $\alpha\alpha$, $\delta\delta$

Referentiewaarden pasgeborenen

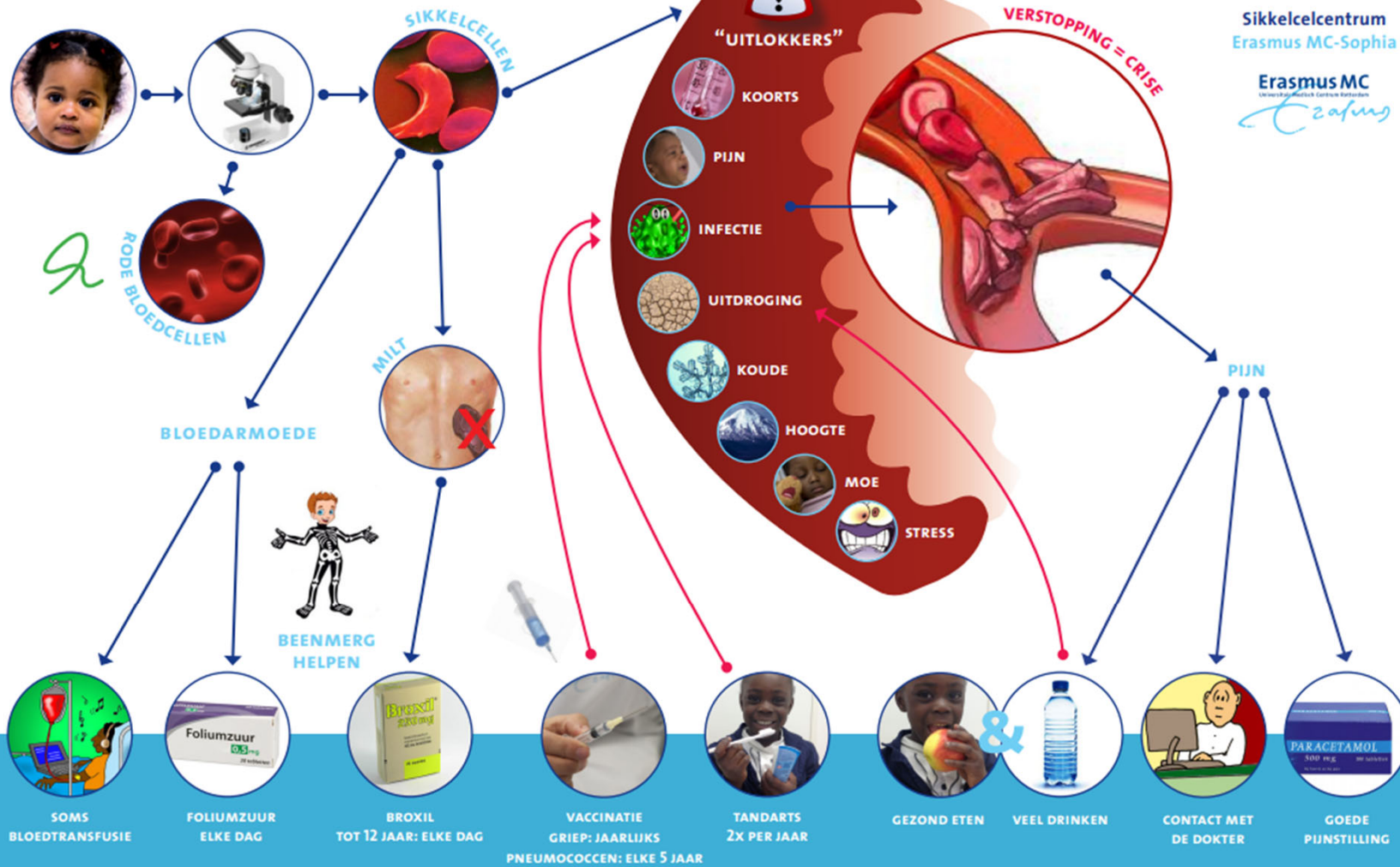
- HbA 20%
- HbF <80%
- HbA2 1%

Referentiewaarden volwassenen:

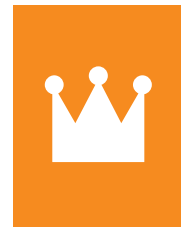
- HbA 95%
- HbF <1%
- HbA2 2.5 – 3.5%

SIKKELCELZIEKTE IN BEELD

Sikkelcelcentrum
Erasmus MC-Sophia
Erasmus MC
Sikkelcelziekten

Behandeling

- Erkenning van pijn en adequate behandeling!
- Hyperhydratie
- Laagdrempelig antibiotica
- Aandacht voor complicaties

- Hydrea
- Nieuwe medicatie/ ontwikkelingen
- SCT
- **Multidisciplinaire behandeling!**
- **Multicenter behandeling!**

Transfusie indicaties

Indicaties acute transfusie	Type transfusie
Symptomatische anemie	top up transfusie
Hb < 3,5 mmol/L	top up transfusie
Acute chest syndrome	afhankelijk ernst, zie hoofdstuk acute chest syndrome
Miltsequestratiecrise	top up transfusie
Acute cholestatische levercrise	erytroferese/wisseltransfusie
Aplastische crise	top up transfusie
Acuut CVA	erytroferese/wisseltransfusie
Multi-orgaan falen	erytroferese/wisseltransfusie
Preoperatief	top up transfusie of erytroferese/wisseltransfusie, zie hoofdstuk perioperatieve zorg

Indicaties voor chronische Erytroferese/wisseltransfusie	Type transfusie
Acuut ischemisch CVA (streef HbS<30%), zie hoofdstuk ischemisch CVA	Erytroferese/wisseltransfusie of top up transfusie
Primaire preventie van ischemisch CVA, zie hoofdstuk ischemisch CVA	Erytroferese/wisseltransfusie of top up transfusie
Secundaire preventie ischemisch CVA	Erytroferese/wisseltransfusie of top up transfusie
Zeer frequente VOC, niet reagerend op hydroxycarbamide	Erytroferese/wisseltransfusie of top up transfusie

Aanbeveling

ABO-Rhesus, Kell, Duffy A, en indien mogelijk ook Jk(b) en MNS compatibel bloed

Aanbeveling

Parvo veilig bloed indien Parvo B19 IgG serologie negatief

Sikkelcelziekte & acute anemie

- Wat zijn oorzaken voor **acute verergering** van de anemie bij sikkelcelziekte?

Sikkelcelziekte & acute anemie

1. Verhoogde hemolyse
 - Infectie
 - Acute chest syndroom
 - Transfusie reactie / Hyperhemolyse syndroom
 - Hypersplenisme
 - G6PD
2. Aplastische crisis – parvo B19
3. Miltsequestratie
4. Deficiënties

Casus 1

Jongen, 10 jaar oud, reguliere poli controle, “ alles gaat goed”.

2022
2-3-22
16:53

Alle rijen <1m. geleden
Tijdstempel

HEMOCYTOMETRIE

3,2	Hemoglobine
0,15	Hematocriet
9,5	Leukocyten
1,77	Erytrocyten
289	Trombocyten
79	Reticulocyten
139,5	Reticulocyten (absoluut)
	Normoblasten (absoluut)

CELL INDICES

86	MCV
1,81	MCH
21,1	MCHC
15,9	Red Cell Distribution Width (RDW)
1,65	Ret-He

2022
2-3-22
16:53

Alle rijen 1m. geleden
Tijdstempel

ENZYMEN & LEVERFUN...

11	ALAT
31	ASAT
<603	LDH
20	Gamma GT
168	Alkalische fosf. (oud)
21	Bilirubine totaal
6	Bilirubine direct (geconjugueerd)

Sikkelcelziekte & acute anemie

Voor interpretatie van anemie en mate van hemolyse is essentieel:

1. Fenotype: hemolytisch versus vaso-occlusief
2. Eerder Hb en hemolyse parameters in stabiele situatie

Casus 1

4-8-21 15:02	2022 2-3-22 16:53	
Alle rijen 4m. geleden Tijdstempel		
HEMOCYTOMETRIE		
5,3 ▼	3,2 ▼	Hemoglobine
0,24 ▼	0,15 ▼	Hematocriet
8,8	9,5	Leukocyten
2,68 ▼	1,77 ▼	Erytrocyten
169 ▼	289	Trombocyten
77	79	Reticulocyten
205,6	139,5	Reticulocyten (absoluut)
		Normoblasten (absoluut)

4-8-21 15:02	2022 2-3-22 16:53	
Alle rijen 5m. geleden Tijdstempel		
ENZYMEN & LEVERFUN...		
19	11	ALAT
42 ▲	31	ASAT
608 ▲	<603 ▲	LDH
10	20	Gamma GT
164 ▲	168 ▲	Alkalische fosf. (oud)
25 ▲	21 ▲	Bilirubine totaal
8 ▲	6 ▲	Bilirubine direct (geconjugeed)

1. Fenotype: niet hemolytisch
2. Mate van anemie en hemolyse: verergering van anemie met stabiele hemolyse

Sikkelcelziekte & acute anemie

Handvatten differentiaal diagnose **acute verergering** van anemie

1. Verhoogde hemolyse: fenotype & uitgangssituatie
2. Aplastische anemie: reticulocytopenie
3. Deficienties: foliumzuur en vitamine B12
4. Miltsequestratie: ernst Hb daling en splenomegalie

Casus 2

Jongen, 4 jaar oud, SEH presentatie vanwege bleekzien en icterus

- Sinds 1 dag spugen, buikpijn, geen koorts, icterisch en bleek zien
 - A/B: sat 88% in kamerlucht
 - C: tachycard, krappe tensie, witte lippen, bleekgeel van kleur
 - D: matig reactief, reagerend pijnprikkel, glucose goed
 - E: geen koorts
 - Overig: lever 0.5 en milt 3-4 cm onder ribbenboog, drukpijn milt

Casus 2

- Hemolytisch fenotype
- Stabiele situatie
 - Hb 4.5-5.5
 - LDH 400
 - Bili 50-70

Casus 2

- Differentiaal diagnose
 - Verhoogde hemolyse
 - ~~Aplastische crisis~~
 - ~~Deficienties~~
 - Miltsequestratie

Casus 2

- Differentiaal diagnose
 - Verhoogde hemolyse
 - ~~Aplastische crisis~~
 - ~~Deficienties~~
 - Miltsequestratie
- Ernst anemie
- Trombopenie
- Splenomegalie

Miltsequestratie

- Definitie
 - Acute Hb daling $> 30\%$ t.o.v. stabiele Hb gehalte **EN**
 - Vergroting milt > 2 cm t.o.v. stabiele situatie
 - *Optioneel: trombocytopenie*
- Jonge leeftijd 3 mnd – 5 jr
- Associatie met infectie
- Hoge mortaliteit 12-20%
- Hoge recidief kans 50-80% in 4 mnd
 - > Meest **levensbedreigende complicatie** sikkelcelziekte

Miltsequestratie

Behandeling

- Acute fase
 - ABC stabilisatie
 - Beperkt transfusie

Waarom **terughoudendheid in transfusies** bij ernstige acute anemie ten gevolge van miltsequestratie?

Miltsequestratie

Behandeling

- Acute fase
 - ABC stabilisatie
 - Beperkt transfusie (cave rebound stijging, Ht < 0.35)
- Stabiele fase
 - Splenectomie (vaccinatie status)

Vragen?

